

Jeoloji ve Kalkınma*

Güney Amerika'da yapılmış, gerçekleştirilmiş uluslararası Jeoloji Kongresi 2000 yılındaki 33. üyeleri arasında Jeoloji Kongresi Sürdürülebilir Kalkınma 2000 yılı için sorgulamaları ele alacak. Bu konu jeolojinin toplumsal gelişmelerde sürdürülebilir dünyanın rolü üzerine teşvik etmek için seçti düşünceler Bileşmiş Milletler tarafından 1992'de Rio de Janeiro'da toplanan, Birleşmiş Milletler Çevre ve Gelişim Konferansı (başka adıyla "Rio-92" ya da "UNCED-ga") dikkate alınan, insanlığın geleceği için kritik önemi ve gelişiminin temel sorunlarıyla ilgilidir.

UNCED-92'de bu konular bütün dünya kamuoyunun gözleri önüne serildi; ve, hükümetler Ajanda-21 (bu, gelecek birkaç on yılda, sosyo-ekonomik gelişmenin sürdürülebilir ve tam olarak, yaşam-destek-sistemleriyle uyum içinde gerçekleşebileceği insanlık için bir toplumsal adalet sistemi durumuna nasıl ulaşılacağına tanımlandığı kapsamlı bir dokümandır) prensipleri üzerinde

birleştiler. Çevre dostu sanayi atıklarının yeniden kazanılması, kendini Rinden üreten tarım ve benzeri fontlarda büyük bir bilimsel ve teknolojik bilgi halen mevcut Ancak yenilenebilir enerji konuları dünya nüfus artışı gibi konular halen çözülmüş olmaktan uzaktır.

Böylesine dünya ölçekli süreçlerde, bilimciler ile Yerbilimlerinin profesyonellerinin, yakın geçmişte *Episodes* birkaç makale ve önsözünde belirtildiği üzere, oynayacakları çok önemli roller bulunmaktadır. Jeoloji, mineral ve enerji kaynaklarının aranması sağlanması ve yönetiminde; Dünya sisteminin dinamik süreçlerinin sürekli izlenmesinde; ve doğal afetlerin önlenmesi ve zararlarının hafifletilmesinde önemlidir ve önemli olacaktır.

Ajanda 21'in belki de, utopik sayılabilecek esaslarının gerçekleşmesi için bütün uluslararası tarafların güçlü kararlılığına ihtiyaç vardır. Bu hükümetler cephesinde politik tavır alış, farklı kökenden ve ırktan bütün halklar arasında ise özellikle sosyal dayanışmayı içermektedir.

Ulusal toplumlar günümüzde dünya toplumuna doğru bir sürekli

gidişle büyük dönüşümlerin içinden geçmektedir. Çevre sorunu, küçük ve değişik yollarla doygunluğa ulaşan bir gezegen üzerinde yaşadığımız; sosunda anladıkça, giderek daha şöhale gelmektedir. Üstelik; Maa% ekonomik küreselleşme; artık uluslararası ilişkilerde, ancak giderek yeni, pazar odaklı haine giderek; uluslararası ilişkileri tarafından geliştirilmektedir. Bunlar, verimlilik düşük maliyetli yüksek fiyatlı viteleri vb.'nin paradigma olarak piyasasının kuralları ile yönlendirilen özgümlerinde davranışlarla bir atanda çevrenin, popülasyon ve üçüncü dünya sosyo-ekonomik gelişimiyle ilgili görür hale gelmektedir.

Sanayileşmiş ülkelerde, çevrenin tahribi önüne ana ilgi alanları biridir. İnsanlar kendi topraklarını fahiş fiyatları yönünde talen çok büyük çaba sarfetmektedirler. Halbuki gelişmekte olan ülkelerde çevre konuları giderek daha önemli hale geliyorsa da; açlık, salgın hastalıklar veya doğal afetler karşısında hayatta kalma gibi güçlükler ve acil sorunlar öylesine yakıcıdır ki, çevre sorunlarına yönelecek ilgi ikincil

* Episodes dergisine (Mart 1998) Prof. Umberto G. Cordani tarafından önsöz niyetine yazılan bu yazı dilimize Faruk Ocakoğlu (MTA Genel Müdürlüğü) tarafından çevrilmiştir. Yazar, Uluslararası Jeolojik Bilimler Birliği (IUGS) eski başkanı ve halen Brezilyadaki Sao Paulo Üniversitesinde öğretim üyesidir.

düzeyle kalarak varolan ekosistem üzerindeki büyük gerilimleri arttırmadadır. Ve dahası var; birkaç onyıldık dünya nüfusunun yaklaşık %85'i Üçüncü Dünya ülkelerinde yaşayacaktır.,

Görüşüme göre bu, bir dünya toplumunun karşı karşıya bulunduğu ana ikilemdir. Bir yandan sürdürülebilir toplum anlayışına yaklaşabilmek için gelecek nesillerin ihtiyaçlarını dikkate alırken diğer yandan neslimiz içinde yaygın toplumsal dayanışmaya ihtiyaç duyuyoruz. Fakat bunu nereden bulacağız? Serbest piyasa, ekonomik gelişmeyi daha da arttırmaya çalışırken, aynı zamanda olumsuz sosyal etkilerini dikkate alacağını nasıl umabiliyoruz? Serbest piyasalar bugünkü farklılıkları ve toplumsal adaletsizliği nasıl iyileştirebilirler?

Görebildiğim tek yanıt çevre eğitimi, yer süreçlerinin farkında olunmasının sağlanması ve gezegenimiz ve onun kaynaklarının akılcı yönetimi üzerine bilgilendirme. Bana göre sürdürülebilir gelişme adına biz jeologların büyük sorumlulukları vardır, Bizler gezegenimizin yüzeyiyle ilgili uzmanlığa sahibiz ve harita yapma ve yorumlama kadar yerküre süreçlerinin gözlenmesi ve izlenmesiyle de yakından ilgililiyiz. Bu uzmanlık mühendis, ekonomist, ekolojist ve benzeri arkadaşlarımızla paylaşılmalı ve birleştirilmeli; ve bizler politikacıları, eğitimcileri ve kamuoyunu gelişme faaliyetlerinin akılcı planlanmasını, sağlamlarını, ciddi hatalardan kaçınmaları için, yönlendirmede etkin olmalıyız.

Öngören Hoca'yı Yitirdik...

*Yıllan açmazlar
içinde ve yüreği*

olumluya

bakmakla

geçmiş olan

hocanın tüm

olanları

buruk bir

gülümseyişle

seyrettiğini

düşünüyoruz...